

Dnr: KN 2025/01465

Remissyttrande om promemorian ”Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet”

Installatörsföretagen tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på Klimat- och näringslivsdepartementet promemoria ”Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet”. Vårt remissyttrande avser lag och förordning om energiledningssystem och energikartläggning i företag. Vi tillstyrker de förslag till ändringar i övriga lagar och förordningar, då vi anser att de stärker de förslag till ändringar vi har.

Installatörsföretagen välkomnar ambitionen att stärka det systematiska energieffektiviseringsarbetet i företag med hög energianvändning. Lagen och förordningen om energiledningssystem och energikartläggning i företag innebär en viktig uppdatering av tidigare krav på energikartläggning och kan på sikt bidra till ökad energihushållning och minskade klimatutsläpp.

Sammanfattning

Installatörsföretagen har följande sammanfattande synpunkter.

- Lagen behöver en annan definition av energiprestandaavtal och vem som levererar. Vi tycker att det är bättre att använda begreppet energitjänsteentreprenör eller energitjänsteleverantör för att inkludera flera olika leverantörer. Vidare bör det framgå att det är energiprestandan parterna avtalar om. Nuvarande definitionen riskerar att skapa missförstånd kring ersättningsmodell och exkluderar flexibla affärsmodeller.
- Energiprestandaavtal och energiledningssystem kompletterar varandra. Avtalet leder till faktiska energibesparande åtgärder. Energiledningssystemet säkerställer en långsiktig och systematisk uppföljning och förvaltning av energiarbetet. Tillsammans skapar de både praktiska resultat och ger stöd för ett kontinuerligt förbättringsarbete kring energieffektivisering.

- Företagens redovisning av de samlade effekterna är särskilt viktig. Den stimulerar fortsatt energieffektivisering inom företagen och ger Energimyndigheten underlag för att utvärdera styrmedlets effekter. Det säkerställer också transparens kring faktisk energianvändning och uppnådda besparingar.

Bakgrundsinformation

Energiprestandaavtal (Energy Performance Contracts) är viktiga för att nå EU:s mål om energieffektivisering. Om vi bara gör energikartläggningar eller inför energiledningssystem utan att faktiskt genomföra åtgärder, kommer vi inte att nå målen. Avtalen var vanliga för 10–15 år sedan. Idag är det dock få som använder energiprestandaavtal i Sverige. En orsak till att färre använder energiprestandaavtal i dag är att många organisationer saknar kunskap om de långsiktiga fördelarna. Energiprestandaavtalen skapar resurser och ekonomiska förutsättningar. Det gör det möjligt för fastighetsägare och industrier att finansiera och genomföra åtgärder. Leverantören följer upp och verifierar att den avtalade energiprestandan uppnås under hela avtalsperioden. Genomförande är en nödvändighet för att nå energimålen, därför behöver Sverige ta hänsyn till detta vid införande av energieffektiviseringsdirektivet i svensk lagstiftning.

Ställningstaganden

Lagen behöver en annan definition av energiprestandaavtal och vem som levererar

Installatörsföretagen anser att lagförslaget behöver en annan definition av avtal om energiprestanda. Det är även olyckligt att lagen uttrycker att det handlar en byggtreprenad. Vi är medvetna om att det är formulerat så i direktivet, men det blir ändå missvisande. I Sverige har hittills installationsbolag och leverantörer av fastighetsautomation erbjudit energitjänster, inte byggtreprenörer. Genom att använda energitjänsteentreprenör eller energitjänsteleverantör så öppnar man upp för fler leverantörer. Vidare bör det framgå att det är energiprestandan parterna avtalar om och inte energieffektiviseringsåtgärder, även om genomförande av åtgärder är en förutsättning. Nuvarande definitionen riskerar att skapa missförstånd kring ersättningsmodell och exkluderar flexibla affärsmodeller.

Installatörsföretagen anser att med nuvarande skrivning finns det en risk att man tolkar att energitjänsteleverantörer enbart får betalt i relation till verifierad besparing när energitjänsteföretaget oftast får betalt löpande men är tvunget att uppnå överenskommen energiprestandanivå. Det förhållandet regleras i avtalet och det är viktigt att påpeka att ett energiprestandaavtal måste innehålla en prestandagaranti för att definieras som ett energiprestandaavtal. Genomförandet av åtgärderna måste dessutom genomföras av samma entreprenör som gjorde energianalysen för att kunna definieras som energiprestandaavtal.

På sidan 79 i avsnittet om undantag för företag med energiprestanda beskriver pm:et vad energiprestandaavtalet är. Vi anser att den skrivning som vi föreslår bättre speglar hur energiprestandaavtal genomförs i Sverige idag och därför ska in i lagen eller föreskrifter.

Vi ser att följande behöver bli tydligare:

- Tydliggör att syftet med avtalet är att uppnå en viss energiprestanda. Ett energiprestandaavtal kan omfatta en eller flera åtgärder i ett energieffektiviseringspaket i en eller flera byggnader.
- En energianalys eller energikartläggning är en förutsättning för att kunna komma överens om åtgärder för att nå en viss besparing, lika viktigt som verifiering och övervakning.
- Det är viktigt att skilja på energiprestanda och entreprenörens rätt till ersättning för arbete och material. Det harmoniserar bättre med exempelvis den svenska avtalsstandarden Energiavtal 21¹.
- Det behöver vara tydligt att incitament för uppnådd energibesparing eller energiprestanda är utöver ersättning för arbete och material.

Energiprestandaavtal och energiledningssystem kompletterar varandra

Installatörsföretagen anser att energiprestandaavtal och energiledningssystem kompletterar varandra. Det är därför önskvärt att lagen alternativt föreskrifter på ett tydligare sätt visualiserar hur de kompletterar varandra. Ett energiprestandaavtal leder till ett faktiskt genomförande av åtgärder. Samtidigt bidrar ett energiledningssystem eller motsvarande till systematisk energiförvaltning. Vi föreslår därför att energiprestandaavtal kan utgöra en del av i ett energiledningssystem, snarare än ett alternativ till det. På så sätt kan avtalet bidra till att bygga upp eller förbättra ett befintligt energiledningssystem.

Energiprestandaavtal är ett effektivt verktyg eftersom det leder till faktiskt genomförande av åtgärder och mätbara energibesparingar. Det kan dessutom bidra till att bygga upp ett nytt och förbättra ett befintligt energiledningssystem. Det är dock inte ett energiledningssystem som säkerställer en långsiktig förvaltning av energiarbetet.

Det är viktigt att de företag som har energiprestandaavtal eller köper energitjänster upprätthåller rutiner för energiuppföljning, förebyggande energiunderhåll och systematiska energirenoveringar efter att avtalet löpt ut. Annars riskerar företaget att energieffektiviteten gradvis blir sämre över tid. Energieffektivisering är inte en engångsinsats utan ett ständigt pågående förbättringsarbete. För att säkerställa de vinster som ett energiprestandaavtal uppnår bör företaget ha ett energiledningssystem eller motsvarande. Det vill säga ett system som integrerar de

¹ Energiavtal 21 (Sveby/BKK) är ett svenskt standardavtal som används i totalentreprenader. Det reglerar energiprestanda med mätbara krav och sanktionsmekanismer, men skiljer på energiprestanda och entreprenörens rätt till ersättning för arbete och material. [[Sveby](#) | [Branchstandard för energi i byggnader](#)]

rutiner, mätpunkter och uppföljningsmetoder som företaget och energitjänstleverantören byggt upp under avtalstiden.

Energiprestandaavtal är en central del av den marknadsdrivna genomförandefasen av energieffektiviseringsarbetet, där aktörer faktiskt genomför investeringar, implementerar teknik och uppnår mätbara resultat. Marknadsaktörer har en nyckelroll i genomförandet genom att tillhandahålla energitjänster, införa energieffektiv teknik och fatta investeringsbeslut. Energiprestandaavtal är ett konkret uttryck för detta. De leder till verkliga ekonomiska besparingar och bidrar till att energieffektiviseringsmålen får praktisk effekt i verksamheterna.

Företagens redovisning av de samlade effekterna är särskilt viktig

Installatörsföretagen tycker att det är särskilt viktigt att de berörda företagen måste redogöra för de samlade effekterna av genomförda energieffektiviseringsåtgärder. Därför ställer vi oss bakom PM:ets förslag om att införas en skyldighet för de företag som lagen omfattar att lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten Energimyndigheten. Företagen bör redovisa faktisk energianvändning, identifierad besparingspotential, beslutad energibesparing och uppnådd besparing. Det stimulerar en fortsatt jakt på möjliga besparingar för företagen. Samtidigt kommer den här typen av data underlätta för myndighetens egen effektutvärdering av styrmedlet.

Om Installatörsföretagen

Installatörsföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation inom Svenskt Näringsliv med 4 200 medlemmar. 63 000 medarbetare installerar, optimerar och kontrollerar värme, ventilation, vatten, el- och teleteknik. Tillsammans med medlemmarna skapar Installatörsföretagen förutsättningar för Sveriges energi- och klimatomställning.

Med vänliga hälsningar

Johnny Petré
VD, Installatörsföretagen

Helen Aristondo Magnusson
Energiexpert, Installatörsföretagen

helen.magnusson@in.se